అనగా .... అనగా

కొడవటిగంటి కుటుంబరావు

కామేశ్వరమ్మ: అయ్యో, ఎంత చక్కని గొలుసండీ, ఎక్కడ కొన్నారు?

సుందరమ్మ: చేయించాం, కామేశ్వరమ్మ గారూ, బజారుకెళ్లి కొనడానికి మా వారు ఒప్పరే. మనక్కావలసిన డిజైనూ, మనక్కావలసిన తూకమూ దొరకదండీ. మీరెన్నయినా చెప్పండి. నాజూగ్గా ఉంటే తూకం ఉండదు, తూకం ఉంటే తగని మోటుగా ఉంటాయి బజారు నగలు. మావారేమో ఏది లోపించినా ఒప్పరు మరి.

కా: ఏమదృష్టమండీ, సుందరమ్మగారూ,

సుం: అదృష్ట మేమిటమ్మా. మనం ఆడవాళ్లం పట్టు బట్టితే ఏదైనా సాధించుకోవచ్చు.

కా: మీకట్లాగే ఉంటుందమ్మా. మీ ఆయనకింత సంపాదన ఉంది గనక మీ పట్టు సాగుతుంది. (నిట్టూర్చి) నేను పట్టుబట్టి మాత్రం ఏం లాభం చెప్పండీ.

సుం: ఎక్కడి కక్కడే ఉంది. వందలూ పదులూ కాకపోతే రూపాయి రూపాయి చొప్పున ఆదాచేసి మిగిల్చి బంగారు కొనొచ్చు. మరోదీ మరోదీ అయితే విలవ లేదు గాని-బంగారం కొనటానికేమమ్మా? ఎప్పటికైనా సొమ్మేగా?

కా: అయ్యో తల్లీ, అట్లాగే రూపాయి రూపాయి చొప్పున కూడబెట్టి చూశానమ్మా. ఏదో ఖర్చువచ్చి పడుతుంది. ఆరునెల్లు కూడబెట్టింది ఒక్కపూటలో చెల్లు.

సుం: పోదురూ, మీదంతా అమాయికత్వం. చేతికి చిక్కిన డబ్బు జారిపోనివ్వటమా?

కా: ఏంచెయ్యానండీ మరీ. కొంపమీదికొచ్చినంత పని అయితేనూ?

సుం: అదంతా మీ భ్రమ. కొంపమీదికేమీ రాదు. అంతగా వస్తే మగవాళ్లు ఏదో చక్రం అడ్డెయ్యక పోరు. డబ్బు పుట్టించే ఉపాయాలు మనంటండీ వాళ్లకి నేర్పేది? ఏమిటి మీ చాదస్తం?

కా: (కొంచెం ఆగి) ఎంత అందంగా ఉందండీ గొలుసూ, ఎన్ని సవర్లూ?

సుం: ఇది మూడున్నరా. మీరు రెండు పేటలది చేయించండి. రెండున్నరలో వస్తుంది—మూడున్నర పెట్టలేమని తోస్తే.

కా: రెండున్నర సవర్లే, అమ్మయ్యో!

సుం: సాధ్యం కాదనా?

కా: కూలితో సహా ఏ రెండొందలలో కాదు టండీ?

సుం: దాటుతుంది కూడానూ.

కా; నావల్ల కాదు బాబోయ్;

సుం: ఎంత పిచ్చండీ, మీవల్ల అవుతుందా ఏమిటి? మీవారివల్ల కావలసిందే.

కా: ఆయనవల్లా కాదు లెండి. ఆయన సత్తా నే నెరగనా ఏమిటి?

సుం: అయ్యే ఉపాయం నే చెబితే?

కా: (ఆశగా) నిజమా? ఏదీ చెప్పండి చూస్తాం.

సుం: పాత బంగారం ఏమన్నా ఉందా?

కా: ఏదీ? ఈ మెళ్ళో దండే. తుంపులు తుంపులయితే దారప్పోగులు కట్టి వేసుకుంటున్నా. ఏం చేసేదీ?

సుం: అది అమ్మెయ్యండి. కాసుపైన ఉండదూ?

కా: ఉండటానికుంటుంది గాని బంగారమంత మంచిది కాదేమోనండీ, అమ్మజూపితే చాలా తక్కువ కడిగారు నిరుడు. అంత తక్కువ కమ్మటం ఇష్టంలేక అదే వేసుకుంటున్నా, ఏం చేసేదీ?

సుం: మంచి బంగారం కాకపోతే ఇంకో పదేళ్లకైనా అంతే. అది వెంటనే అయినకాడికమ్మెయ్యండి. ఆ డబ్బు అడ్వాన్సిచ్చి కొత్త నగ పుచ్చుకోండి.

కా: మిగతా సొమ్మో?

సుం: చెబుతున్నాగా? మిగతాది నెలకే ఇరవై చొప్పునో ఇచ్చేద్దురుగాని. మీకు నగ ఏర్పడ్డట్టూ అవుతుంది, మీవారికి భారమూ ఉండదు.

కా: అట్లా ఇచ్చేవాళ్లున్నారుటండీ?

సుం: (నవ్వి) ఈ గొలుసుకింద నే నెంత ఇచ్చానని మీ ఉద్దేశం? వందే ఇచ్చాను.

కా: మిగతాది?

సుం: నెలకు యాభై చొప్పున.

కా: నిజమే?

సుం: ఒక్కసారి పొయ్యటానికి నాదగ్గిర మాత్రం ఎక్కడిదమ్మా.

కా: (కొంచెం ఆలోచించి) నెలకు ఇరవై అన్నా ఎక్కువేనంటారో ఏమిటో?

సుం: అదే మీ అమాయికత్వం. డాబుగా నగ చేసినవాడికి నెలకో పాతిక ఇస్తామనండీ. పదిహేనే ఇస్తే కాదంటాడా? ఇట్లా జంకితే పన్లు కావండోయ్. ఓ నెల ఇబ్బందయితే ఆ నెల ఇవ్వనే ఇవ్వమూ. తలకొట్టి మొలేస్తారా? అడుగడుక్కు మనకే సందేహమైతే ఇంకెట్లా?

కా: (ధైర్యం తెచ్చుకుంటూ) మీరన్నది నిజమేసుమండీ. మావారు ఒప్పుకుంటార్లెండి. లేకపోతే ఒప్పిస్తాను. మనం రేపులేదు ఎల్లుండి మీ నగల వర్తకుడి దగ్గరికి పోదాం.

సుం: ఎల్లుండి కాకపోతే ఆవలెల్లుండీ. మిమ్మల్ని తీసుకుపోయి మీకు గొలుసు కొనిపించే భారం నాదిగా.

2

సాంబయ్య: నెలకిరవై అయిందే!

కా: ఇరవైకి ఒప్పుకోమంటే ససేమిరా అంటే నేనేం చెయ్యనండీ?

సాం: నువ్వింకా పెరటిదారినే ఉన్నావు. ఇరవై మాత్రం జీతంలో ఎట్లామిగల్చటమని? పది హేను—పది మిగల్చట మెట్లాగో చెప్పు.

కా: మిగల్చదలిస్తే మా బా గా నే మిగ ల్చొచ్చు; ఇంత జీతంలోనే నిరుటిదాకా మీ తమ్ముడికి నెలనెలా ఇరవై పంపించారు కారూ?

సాం: (గట్టిగా నవ్వి) నిరుటిమాటా? నిరుటికి మనకిద్దరే పి ల్ల లు, ఇప్పుడు ముగ్గురూ. నిరుడు ఇంటిఅద్దె ఎనిమిది తక్కువిచ్చేవాళ్లం; నిరుటికి ధరలింత మండి పోవటంలేదు. మన రాబడి తప్ప అన్నీ పెరిగాయి, నిరుటికీ ఈ యేటికీ ..

కా; ఈ ఉపన్యాసమంతా దేనికిలెండి— నగ చేయించననీ రెండుముక్కల్లో చెప్పే దానికి. ఇంత సులభంగా కొనటానికే మీ కిష్టంలేంపోతే నేనింక్రా నగలు కొనేదేమిటి, పెట్టుకునేదేమిటి?

సాం; నీకు నగ చేయించాలిసొస్తుందని నేను ఇంటి అద్దె, వస్తువుల ధరలూ పెంచేశా ననా నువ్వనేది?

కా: ఏం వేళాకోళమండీ! ఇంత సుల భంగా నగ అమ్మటానికొస్తే కొనలేకపోయి నామని నలుగురికీ తెలిస్తే మనకుమాత్రం నామోషీ కాదుటుండీ?

సాం: ఎవరికి తెలుస్తుందంటావు?

కా: సుందరమ్మకు తెలిసిందా? ఆవిడకి తెలిస్తే అందరికీ తెలిసినట్టేగా?

సాం: పోనిస్తూ, మనకు శక్తిలేని మాట అందరికీ తెలిస్తే మటుకేం?

కా: శక్తి లేకపోవటమే అయితే అంతే లెండి. అది కాదుగా?

సాం; నెలకు పాతిక రూపాయలు కట్టి నగ చేయించే శక్తి నాకుందంటావు?

కా: ఉన్నదని మీరు ఒప్పుకుంటారు గనకనా? వచ్చేఏడు మన ఖర్చు ఇంకో పాతిక పెరిగితే అప్పుడు మాట్లాడకుండా అంత ఖర్చు గడుపుతారు? అంతేగాని నా కొక్క దండ ఏర్పాటు కావడంమాత్రం మీ కిష్టంలేదు. (కంట నీరుపెడుతూ) నవ్వు నివ్వండి. నన్ను చూ సే గా నలుగురూ నవ్వేది? మీకేం?

సాం: దీనికి ఏడుపుకూడా దే ని కి లే. అట్లాగే తీసుకో. తరవాత నేను పడేపాట్లు పడతాను,

కా; (ఆనందంతో) ఆమాట మొదటే అంటే ఎంత సరసంగా ఉండేది?

సాం. అసలు సరసం ఇన్‌స్టాల్మెంట్లు కట్టేటప్పుడుంటుంది.

3

ఆదినారాయణ: పాపం, సాంబయ్య గారు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నట్టు కనపిస్తుంది.

సుం: సాంబయ్యగారంటే ఆ కామేశ్వ రమ్మ మొగుడేనా?

ఆది: ఆయనే;....ఆవిడచేత నువ్వు నగ ఏదో కొనిపించావుట గదూ?

సుం: ఇది మరీ బా గుం దం డో య్! "అమ్మా! తల్లీ! నువు కాసులపేరు కనుక్కో లేకపోతే నా కొంప కూలిపోతుంది" అని

నేనావిడతో అన్నానా? నెలకింత చొప్పున ఇచ్చుకునే పద్ధతిమీద కొనాలంటే నేను సహాయం చేసి పెడుతున్నాను తప్పా? అట్లా కాకపోతే ఆవిడగాని, ఆ సాంబయ్యగాని రెండొందలు కుమ్మరించి నగ కొనగలుగునా? ఆయన చేయించి పెట్టిందేగా ఆ పాత గొలుసూ? హుం; నవర్సు యాభై చేసి కొన టానికి లబోమన్నాడు వర్తకుడు. అయ్యో రాత! మధ్య నా మీద ఫిర్యాదు చేశాడా ఏం? పోయి ఆవిణ్ణి నాలుగూ అడుగుతాను, నాకు భయమేమిటి?

అది: చాల్లే ఊరుకో నీకు పుణ్యముం టుంది. అతను నాతో ఫిర్యాదు చెయ్యలేదు, పాడూ చెయ్యలేదు. నగ కింద మొత్తం నూటరవయ్యో ఏమో చెల్లించాడు. ఇంకో అర వయ్యో, కాస్త తక్కువో చెల్లించాలట, గిల గిల్లాడుతున్నాడు. వొడ్డు అంత దూరంలో ఉండగా, రెండు బారలు వెయ్యలేక మునిగి పోవాలని ఎవరికీ ఉండదుగా.

సుం: బాగుందే, నగ కొన్నాక డబ్బిచ్చు కోవద్దూ—తల తాకట్టు పెట్టయినా? అలికి నగ కొనిపెట్టటం కూడా ఊరికి ఉద్ధరింపు అనుకున్నాడు కాబోలు,మీతో మొరపెట్టు కున్నాడు, పాపం!

అది: అ౯, అదేం కాదులే, ఎక్కడన్నా నలభై యాభై రూపాయలు ఎక్కువ వచ్చే ఉద్యోగం దొరుకుతుందా అని చూస్తున్నాడు. ఎక్కడన్నా ఉంటే నన్ను చూసిపెట్టమని మాటవరస కన్నాడు. ఆ విషయం మాట్లాడే టప్పుడు మాటవచ్చి తన భార్యకొన్న దండను గురించి చెప్పుకొచ్చాడు.

సుం: గట్టివాడే; "నీ పెళ్లామే నా పెళ్లాం చేత నగ కొనిపించింది గనక నాకు నువు పెద్ద ఉద్యోగం చూపించు" అంటాడా ఏం?

అది: ఛీ, ఛీ, పాపం, అదేం లేదు. అస లత నటువంటి వాడే కాదు. జీతం రాళ్లు చాలటం లేదో అని అతను చాల రోజులై. .

సుం: గోలెట్టుతున్నాడు ఇంకేం? మంచి ఉద్యోగం ఒకటిచూసి ఇప్పించండి. ఊళ్లో వాళ్లని ఉద్ధరించటమేగా మన పనీ.

అది: చాదస్తంగా మాట్లాడకు. చేతిలో ఉన్న ఉపకారం చేస్తే అరిగిపోతామా ఏం?

సుం: (దొంగను పట్టినట్టుగా) ఓహో, అప్పుడే ఉద్యోగం చూసిపెట్టారన్నమాట, మనకు లేకపోతేమానె ఊళ్ళో వాళ్లకు చూసి పెట్టారు. ఇహం లేకపోతే పీడాపాయిరి. . పరమైనా వుంటుంది.... ఏం ఉద్యోగం ఇప్పి స్తున్నారు, బాబూ?

అది: ఆ ఉద్యోగం మనకు దేనికే? ఏదో సినిమా కంపెనీలో ఎకౌంటెంటు పని. సాంబయ్య ఇంకో యాభై రూపాయలు పై సంపాదన తెచ్చుకుంటాడు, ఉన్న ఉద్యోగం ఉండగా.

సుం: ఆ కంపెనీవాళ్లు మీకు తెలుసా?

అది: కొద్దిగా.

సుం: వాళ్లదగ్గిర మీకున్న పలుకుబడి కాస్తా సాంబయ్యకు ధారపోశారన్నమాట. అంతేగా? అ యాభై రూపాయలూ మనమే సంపాదించుకుంటే చేదా?

అది: నా ఖర్మంగాలి, నన్ను పొద్దునా సాయంత్రం చిల్లర కంపెనీల ఎకౌంట్లు చూడ మన్నావా? ఏమిటి నువ్వు అనేది?

సుం: మీరే చెయ్యాలా ఏమిటి? ఇటు వంటి పైసంపాదనలుంటే మనవాళ్లెవరికన్నా ఇప్పించరాదూ?

ఆది: ఎవరికన్నా అనగానే సరా? ఎవరున్నారు చెప్పు.

సుం: వెతికితే దొరక్కపోతారా ఏం?

ఆది: వెతకాలి గద? దొరకినప్పుడు యిప్పించలేక పోన్లే.

సుం: తీరా అయినవాళ్ల కిప్పించాలినొచ్చేసరికి మన పలుకుబడి కాస్తా యితరులకు ధారాదత్తం అయిపోయి ఉండకుండా ఉంటేనూ.

ఆది: చాదస్తం మాటలాడకు. సాంబయ్యకి పైసంపాదన చూపించినంత మాత్రంచేత నా తపోశక్తి అంతా అయిపోలేదు. సాంబయ్య భార్యని మహా ఉద్ధరిస్తూ ఉంటావు. సాంబయ్యకు సహాయం చేసినందు కంత నీలుగుతావేం?

సుం: సాంబయ్యని గాదు, ఇంకోరిని గాదు. ఇప్పించే ఉద్యోగాలు అయిన వాళ్లకెందుకిప్పించరాదూ అని.

ఆ: మళ్లా మొదలా? ఎవరా అయినవాళ్లు?

సుం: మా తమ్ముణ్ణి పిలిపించి వాడికి ఉద్యోగాలిప్పించరాదూ?

ఆ: (ఆశ్చర్యంగా) హయ్యరు పాసయి డ్రాయింగు మేష్టరు చేసుకునేవాణ్ణి—అత్తారింట చేరి ఇంటి అద్దె, తిండి ఖర్చూలేకుండా హాయిగా కాలక్షేపం చేస్తున్నవాణ్ణి ఇక్కడికి రప్పించి, వాడికి చాతగాని ఎకౌంట్లపని ఇప్పించనా? నీకేమన్నా మతిపోయిందా ఏం?

సుం: మాటవరసకు చెప్పా. మనవాళ్లెవరున్నారు, ఎవరున్నారంటుంటే; దానికింత రాద్ధాంతం చేస్తారేమిటి?

ఆది: పోనీ, నువు మాట్లాడేది నీకన్నా అర్థమవుతున్నదీ, నాకర్థంకాకపోతే మానె.

సుం; నా మాటలు మీకు ఒకనాడు అర్థమయాయా ఏమిటి?

ఆది: నాఅదృష్టం. పొద్దు పోయింది. అన్నం పెట్టు.

సుం: మీరే సవాళ్ళేస్తూ కూచున్నారు. పదండి.

4

కా; నిజంగా మీ భార్యా భర్తలకి ఎంత రుణపడి ఉన్నామో చెప్పలేను. మీవారు మా వారికేదో పై సంపాదన చూపారట. నిన్న సాయంకాలం ఇంటికొచ్చి. ఆదినారాయణ గారిలాంటి ఉపకారులు లేరని ఎంతోసేపు మెచ్చుకున్నారు.

సుం: చేతిలోఉన్న ఉపకారం చెయ్యటానికేమిటమ్మా? అరిగిపోతామా? నేనే మా వారితో అన్నా—"పాపం సాంబయ్యగారు ఇబ్బంది పడుతున్నట్టున్నారు. నామూలంగా వాళ్ల ఖర్చుకూడా జాస్తి అయిందేమో"—నని.

కా: అదేం మాటండీ? నగ నా మెళ్లో ఉందా మీ మెళ్ళో ఉందా? మీరాపాటి సహాయం చెయ్యకపోతే ఇది ఏర్పడిఉండునా?

సుం: ఏంసహాయం లెస్తురూ? మాట సహాయమేగా? నోరు అరిగిపోతుందా? ఇంతకూ మీవారికి ఉద్యోగమెక్కడా?

కా; ఏదో కొత్త సినిమాకంపెనీ పెట్టారట. వాళ్ల ఎకౌంట్సు చూచిపెట్టాలట. కొంత కాలంపోతే వాళ్లు ఉద్యోగంకూడా ఇస్తారుట. అంతదాకా నెలకు యాభై ఇస్తారుట.

సుం: ఇంకో రెండుజతల గా జు లు చేయించుకోవచ్చు నిక్షేపంగా.

కా: (దెబ్బతిన్నట్టు) కొన్న నగ చాల్లే బాబూ. నానా గడ్డీ తింటున్నాం డబ్బు కట్టలేక.

సుం: (గట్టిగా నవ్వి) అ య్య య్యో. ఎంతో స త్తెకాలం మనుషులండీ? ఈ భాగ్యానికే బెంబేరు పడిపోతారా? నాలుగు సవర్ల బంగారం ఇట్లాగే కాదుటమ్మా ఏర్పడేదీ? దండకు డబ్బు కట్టవలసొచ్చేగదా ఈ పై సంపాదనంటూ చూచుకోవలిసొచ్చింది. యాభై రూపాయలు పైనవచ్చేటప్పుడు మరో పాతిక నెలనెలా కడితే ఏమీ అంట.

కా: అమ్మయ్యో, ఇంక ఆ ఊసెత్తకండి

సుం: అదే చాదస్తమంటేనూ. పై నెల నుంచీ యాభయ్యేసి రూపాయలు వస్తాయా? ఇంక రెండు నెల్లల్లో దండ బాకీ తీరిపోతుందాయె. ఆపైన యాభైకి యాభై మిగులేగా. అందులో ఒక పాతిక గాజులకింద పోతే కొంప మునిగిపోతుందిటండీ?

కా: (కాస్త మెత్తబడుతూ) మీరన్నదీ నిజమేననుకోండి——

సుం: ఇంకా అనుకోవటమేమిటి? నే చెప్పింది అక్షరాలా నిజం. మళ్లీ ఆలస్యమెందుకూ? ఇవాళే పోదాం నగలవాడి దగ్గిరికి.

కా: మా వారితో ఇవాళ చెప్పి రేపు పోదాం.

సుం: అదే పిచ్చి. మళ్లీ మీవారినడగటం, ఆయన వద్దనటం, మీరు కాదుకూడదనడం, ఆయన తరవాత చూద్దాం లెమ్మనటం—ఎందుకిదంతా? మీరు నగలు పెట్టుకుంటే ఆయన చూసి సంతోషించరా? ముందుగా చెబితే ఆయనకి డబ్బే కనిపిస్తుంది. నగ, కొన్నాక కనిపిస్తుంది.

కా: సరే కానివ్వండి. ఇటువంటి విషయాల్లో మీకున్న అనుభవం నాకు లేదు. నేను పిరికిదాన్ని. పలకల గాజులు పెట్టుకోవాలని ఎన్నాళ్లనుంచో నాకు మనసు.

సుం: ఇంకేం ఇవాళ తీర్చుకుందురు గాని.

5

సాంబయ్య: ఏమండీ, ఆదినారాయణ గారూ! నాకు మతిపోతోంది. ఆ కంపెనీవాళ్లెంతకూ తేల్చరేం.

ఆది: తొందర పడకండి, సాంబయ్యగారూ, వాళ్లు కంపెనీ రిజష్టరు చేసుకునే ఆలోచనలో ఉన్నారు. ఏకంగా మీకు అందులో ఉద్యోగమే కుదిరిపోయేటట్టు చూద్దాం. ఆ పనంతా నాకు వదలండి.

సాం: (కంగారుగా) క్షమించండి. మీరు నాకు ఉపకారం చెయ్యబోతే నేను మిమ్మల్ని తొందర పెట్టవలసివచ్చింది. నాకే ఎంతో సిగ్గుగా ఉంది.

ఆది: ఏమైనా డబ్బు అవసరమా?

సాం: ఏం చెప్పమన్నారు. మళ్లీ మా ఆవిడ కొత్త గాజులు కొన్నది.

ఆది: (ఆశ్చర్యంగా) మా ఆవిడ పనేనా?

సాం: ఆవిణ్ణెందుకనటం? మా ఆవిడ అవ్యక్తురాలు గనకనా.

ఆది: ఛీ, ఛీ, ఏం మనిషి? కిందటిసారి గట్టిగా చెప్పాను. వినదు. సాంబయ్యగారూ, మా ఆవిడ మీకు తెచ్చిపెట్టే చిక్కులు చూస్తే నాకే విచారంగా ఉంది. ఎవరి భార్యల చాదస్తంతో వారు బాధ పట్టం అదో మోస్తరు. మరొకరి భార్య మూలంగా—ఒక్క క్షణం ఉండండి. (టెలిఫోను డయల్‌చేసి) హలో, ఆదినారాయణా హియర్.... మరే .... నేను మీతో సాంబయ్య గారిని గురించి చెప్పానే, ఆయన సంగతి....ఓహో, రేపే సెటిల్ చేస్తున్నారా? వెరీగుడ్, వెరీగుడ్.... రేపుదయం పదింటికి రమ్మన్నారా? మంచిది. జీతం సంగతి మనం మాట్లాడదాం లేండి. ఆయనకూడ చాలా అనుభవం ఉన్నవారు గాని కొత్తవారు కారు. నే చెప్పానుగాదూ... సన్‌డే....(టెలిఫోన్ పెట్టేసి) ఇంకేం సాంబయ్యగారూ, రేపు వెళ్లి అన్ని విషయాలు మాట్లాడండి, మీకు అర్జంటుగా డబ్బు కావాలంటే నా దగ్గిర పుచ్చుకోండి. తాపీగా తిరిగి సద్దవచ్చు.

సాం: నిజంగా మీ మేలు....

ఆది: ఆమాట అనకండి. నేను చేస్తున్నది మేలే కాదు, పాప పరిహారం.

సాం: మీ భార్యగారిని ఏమీ అడక్కండి? నొచ్చుకుంటారు.

ఆది: అదుగో మాటలోనే వచ్చింది. సాపీ చిరాయుః.

సాం: నే వస్తా మరి,

ఆది: మంచిది వెళ్లిరండి. రేపు సాయంకాలం నాకు చెబుదురు గాని వ్యవహారం ఏమయిందీ....ఏమే ఇవేశం కొనిపించావు సాంబయ్యగారి భార్యచేత.

సుం: పోనిస్తురూ మీ వేళాకోళమూ మీరూను.

ఆది: అసలు నీఉద్దేశమేమిటో చెబుతావా? సాంబయ్యగారి సంసారాని కెందుకిట్లా ఎసరు తెస్తున్నావు? ఆవిణ్ణిచూస్తే కోపమా? ఆయన్ను చూస్తే కోపమా? ఏమిటిదీ?

సుం: ఒకర్ని చూస్తే నాకెందుకు కోపమండీ? ఆయన మీ చెవిలో, నేను లేని సమయంలో ఊదటమూ, మీరు నా మీద ఎగరటమూ, బాగానే ఉందిది.

ఆది: ఆయనేమీ ఊదలేదు. ఆయన వ్యధ నేనే పసిగట్టాను. ఇన్నేళ్లు నీతో కాపరం చేసినాక నీ మహత్తు నాకు తెలీదా?

సుం: ఆవిడ పలకగాజులో అని కలవరిస్తుంటే నా మహత్తంటారేమిటీ? ఆడవాళ్లు ఆడవాళ్లకు సాయం చేసుకోకపోతే మగవాళ్లు చేస్తారా? అంత మనసుగా ఉంటే మీరే వెళ్లి ఆవిడకి నగలు చేయించి పెట్టండి. నేను మానేస్తాను.

ఆది: ఏడిచావు.

సుం: కాకపోతే మీకా సాంబయ్యగారి పట్ల శ్రద్ధంతా ఏమిటో—తెలీకడుగుతాను,

ఆది: నా పెళ్ళాం ఆయన మెడకి ఉచ్చు వేస్తుంటే నేనాపాటి ఆదుకోవద్దూ. లేకపోతే ప్రపంచం నామీదేగా విరుచుకు పడేదీ?

సుం: మా మంచి సాకే దొరికింది.

ఆది: ఏసాకో. రేపాయనకు సినిమా కంపెనీలో ఉద్యోగం అవుతోంది. ఇకనన్నా వారి కుటుంబంజోలికి పోక బుద్ధిగా ఉండు.

సుం: (కోపంగా) ఆ సాంబయ్యగారి చెప్పుడు మాటలు విని నన్ను అడ్డమైన మాటలూ అంటే నేను పడను సుమండీ.

ఆది: పడు, పడకపో, నువ్వాయన్ని ఇంకో రొంపిలోకి దింపినా నే చెయ్యగల దేమీ లేదు.

సుం: ఆయన రొంపిలోకి దిగితే నాకేం, ఏట్లోకి దిగితే నాకేం.

6

కా: అవును సుందరమ్మగారూ, ఇది మంచిఉద్యోగం. ఇక మా కష్టాలు గట్టెక్కి నట్టే. కొన్ని నగలేమో కొనేశాను. ఇక నాలుగు డబ్బులు మిగిలితే వెనకేసుకునే పద్ధతి చూడాలి.

సుం: మంచిఉద్యోగం, బాగానే ఉందిగాని సినిమా కంపెనీ కాకుండా ఉంటే బాగుండి పోను. పాపం, అందులోనూ మీ ఆయన చాలా అమాయకం మనిషి.

కా: సినిమా కంపెనీల్లో జీతాలు సరిగా రావా? మోసం చేస్తారా?

సుం: జీతాలు రాకేం? ఇంటికిరావు.

కా: అదేం?

సుం: ఎంత సత్తెకాలం మనుషులండీ మీరు? సినిమా కంపెనీల్లో వేషాలేసే ఆడ వాళ్లుంటారు చూడండీ. వాళ్లు, అమ్మో.

కా: మావారు అటువంటివారు కారులెండి.

సుం: ఏమిటండీ చెబుతారూ. ఆడది తలుచుకున్నాక మగవాడి ప్రజ్ఞేమిటి? ముష్టి ప్రజ్ఞ: విశ్వామిత్రుడంతటివాడు పిల్లి మొగ్గలు వేస్తేనూ!

కా: ఈ సినిమా ఆడవాళ్లేంచేస్తారండీ?

సుం: ఏంచేస్తారేమిటి? తిరుక్షౌరం చేసే స్తారు. జీతం ఇంటికిరాదని చెప్పాగాదూ?

కా: నిజమా? మీకెట్లా తెలుసూ?

సుం: రెండు మూడేళ్ల క్రితం మావారికి సినిమా కంపెనీవాళ్లు ఏడువందల యాభై రూపాయల మీద ఉద్యోగం ఇస్తానంటే నేను ఒప్పుకోలా, బతికుంటే బలుసాకు తినొచ్చు. అంతేగాని మగవాళ్లని చూస్తూ చూస్తూ ఆ నరకంలో అడుగు పెట్టనివ్వటమే. ఒకసారి కాలు జారినాక ఇంకేమన్నా ఉందా!

కా: (భయపడి) అమ్మయ్యో. అలాగైతే ఈ ఉద్యోగం వద్దుబాబూ. డబ్బు లేకపోతే పీడాపోయింది. ఇంకా నయం, ముందుగా చెప్పారు.

సుం; చేతులు కాలాక ఆకులు పట్టుకుని మాత్రం లాభమేమిటి గనకా? చెబుదామావద్దా అని రాత్రల్లా మధనపడ్డా. చెబితే ఏమను కుంటారో, చెప్పకపోతే నిష్కారణంగా పండంటి కాపరం పాడవుతే చూస్తూ ఊరు కున్న పాతకం చుట్టుకుంటుందే! అని చాలా బాధపడ్డా....అన్నట్టు మీవా రొచ్చినట్టుంది. దీపం వుండగానే ఇల్లు చక్కబెట్టుకోండి.

కా: మంచిదండీ....

సాం: ఏమే, ఆ వెళ్లింది ఆదినారాయణ గారి భార్యేనా?

కా: అవును.

సాం: మళ్లీ ఏం కొనమంటుందేం?

కా: ఆవిడ మనని వెయ్యి కళ్లతో కనిపెట్టి ఉంటే మాటిమాటికీ ఆవిడమీద పడతారేం.

సాం: ఆవిడ దృష్టి దోషంతో ఇప్పటికే చాలా బాధ పడుతున్నాం—వెయ్యి కళ్లు కూడా దేనికిలే. దేవుడులాగా ఆదినారాయణ గారి ఉద్యోగం కుదర్చకపోతే చచ్చేవాళ్లం.

కా: నా మాట విని ఆ ఉద్యోగం మీరు చెయ్యొద్దు.

సాం: (ఆశ్చర్యంగా) ఏమిటీ?

కా: అంత పెద్ద ఉద్యోగాలు మనకొద్దులెండి. ఏదో ఉన్నదాన్లోనే బతుకుదాం.

సాం: ఉన్నదాన్లో బతకలేకేగాదూ, ఈ ఉద్యోగం కోసం ఆదినారాయణగార్ని పీడించిందీ?

కా: (ఏడుస్తూ) మనకాపరం తియ్యటానికి ఆయనొకడు దాపరించాడు.

సాం: అదేమిటే, పిచ్చిదానా.

కా: ఈ దిక్కుమాలిన సినిమా కంపెనీలో చేరితే మీ ఇల్లూ వళ్లూకూడా గుల్లయి పోతుంది.

సాం: ఈ పరమ సత్యం నీకెవరు ఉపదేశించారు? ఇంకా అడగడం దేనికీ? ఆవిడగారే అయిఉంటుంది.

కా: (తమాయించుకుంటూ) మన మంచి కోరే చెప్పింది.

సాం: ఆవిడ మొదట్నుంచీ మన మంచి కోరకుండా ఏదైనా చెప్పింది గనకనా.

కా: నాకదంతా తెలియదు మీరు వుద్యోగం చేయటానికి వీలులేదు.

సా: నీచాదస్తం చూస్తే నాకు మతి పోతూంది.

కా: (మొండిగా) అవును. నాది చాదస్తమే. ఏం చేస్తాం. మీరీ ఉద్యోగం చేస్తే నేనెందులోనన్నా దూకుతాను.

సాం: నీ సలహాలివ్వటం కొంప ముంచుతుంది. నీకు తెలీని విషయాల జోలికిరాకు.

కా: (ఏడుస్తూ) మీరా ఉద్యోగం చెయ్యొద్దు. నన్ను చంపుకుతిన్నట్టే.

సాం: నా మాట కాస్త వింటావా?

కా: నే విన్ను.

సాం: నీ యేడుపు తగలెయ్యా. ఒక్క క్షణం ఊరుకోవే.

కా: (ఇంకా గట్టిగా ఏడుస్తూ) ఉద్యోగం చేయనని ఒట్టెయ్యండి.

సాం: ఛీ. ఛీ: నీ జన్మ చెడా? నాకు నువూ వద్దు. నీ దిక్కుమాలిన ఉద్యోగమూ వద్దు: నేనీ క్షణమే లేచిపోతున్నాను. నీ యేడుపు నువు ఎట్లాగున్నా ఏడుచుకో.

[తలుపు దఢాల్న మూసిన చప్పుడు]

—✕—